

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előzetesek és a lap szétállítására vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 174. szám.

Előfizetési árak:

Égész évre ———— 24 fill.
Félévre ———— 12 " "
Negyedévre ———— 6 " "
Egy órára ———— 2 " "
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, július 31.

Társadalmi széttagozottság.

Nagybecskerek, július 31.

(F.) Értelmiségünk még mindig nem találta meg a helyes és arányos széttagozást a foglalkozások különböző ágaiban. Bármennyire hangzik is föl általánosan az óhaj és meggyőződés, hogy az ipar és kereskedelem sem erkölcsi, sem anyagi szempontból nem kicsinyelhető megélhetési módot és eszközöket nyújt, még mindig tulprodukción van a lateiner vagy diplomás pályákon.

Pedig hát évről-évre látjuk, miként devalválódik etikai és anyagi tekintetben egyaránt a diploma értéke abban a mértékben, amint ijesztő tömegé lesz a diplomás proletariatus. Sőt tovább kell mennünk és konstatálnunk, hogy ez az irányzat messze kiterjedőleg széttérjeszti hullámgyűrűit nemcsak a diplomákig, hanem azokon alul is, előidézvén azt, hogy a diplomát nem igénylő alárendelt hivatali állásokat egyre nagy a túdulás.

Vizsont évről-évre nagyobb a panasz oly kvalifikált emberek hiánya miatt, akik az ipar és kereskedelem fejlesztésében maguknak biztos és bőséges keresetet, gazdaságunknak pedig újabb és erőteljesebb lendületet adhatnának. Gyáraink, ipar- s kereskedelmi telepeink tulajdonképpen külföldiek alkotásai és külföldiek azokban legnagyobb részt az alkalmazottak az igazgatóktól kezdve a munkavezetőkig.

A mostani válságos gazdasági idők, amelyek rendkívül módon teszik életkérdéssé, hogy gazdasági életünket az időjárás és az elemek szeszélyeitől emancipáljuk s a mezőgazdasággal párhuzamosan a gazdasági élet másik tényezőjét, az ipart kifejlesszük, remélhetőleg hatalmas mértékben előbbre vitték társadalmunkban ama felfogásnak megérlelését, hogy ne csak hangoztassa, hanem tényleg be is váltsa az ipar és kereskedelem szüksége és haszna iránt érzett bizalmát.

Uj állami elemi iskolák. Az 1902—1903.

iskolai évben a következő vármegyékben és községekben nyílnak meg az állami elemi iskolák: Abauj-Torna: Forró, Felső-Mislye. Arad: Nagy-Kamarás, Medgyes-Bodzás. Békés: Gyulavári, Orosháza. Bihar: Feketeerdő, Szerep községhez tartozó hosszuháti tanya. Csanád: Kunágota, Pitvaros, Kevermes, Kisiratos. Csongrád: Horgos-ötömös-pusztá. Gömör: Nadabala, Rudna. Hajdu: Nádudvar Hunyad: Fornádia. Jász-Nagykun-Szolnok: Tiszasüly, Kisküküllő: Bun. Krassó-Szörény: Tomesti, Anina, Bányabogán, Csiklovabánya, Dognácska, Ferencfalva, Katalina, Kohldorf, Moldova, Neumark, Oravicabánya, Padina-Matje, Resicabánya, Román-Resica, Stajerlak, Szás kabánya, Szekul, Vaskó. Nyitra: Bélapataka, Brusznó-Jalovec, Gajdel, Kis-Canca, Kis-Próna és Polusz, Newidze, Kosztoma, Dolný, Osztrivreh és Vapemk, Prasnik és Lajda. Pest-Pilis-Solt: Budakesz, Fülöpszállás, Tápió-Bieske. Pozsony: Vajás-Vata, Sopron: Gyalóka. Szatmár: Szatmár-Németi. Szeben: Szelistye. Szilágy: Sz. Arató, Temes: Gerényes, Nagy-Szedistye. Torontál: Tervár, Ujhely, Kűbekháza. Nagybecskerek. Ung: Lyuta, Bunkóc. Zala: Dráva-Szent-Mihály, Orechovica és Vullaria, Podbreszt. Csáktornya, Turcsisese. Zemplén: Széphalom, (Kazinczy Ferenc születéshelye.) Eszerint a jövő iskolai évtől kezdve az állami elemi iskolák száma 126-tal, az állami tanítóké pedig 262-vel gyarapodik.

Fegyverek a gazdasági harcban.

— július 31.

A gazdasági harcban, melyet a népek viselnek egymás ellen, ugyanazt tapasztalhatjuk, mint az embergyilkos háborúban. Alig találhat fel olyan eszközeit a védelemnek, melyek ellenállhatatlannak tetszettek, a vállalkozási szellem máris a támadás új eszközein gondolkozik s kényszeríti a feleket, hogy új módozatot keressenek gazdasági érdekeik védelmére. Védő és prohibívív vámok már eredetileg nem alkalmas védelmi fegyverek, mert kétélűek, amennyiben megtorlást provokálnak és hatástalanul teszik őket a kivitelű jutalmak, termelési-, adó- és egyéb állami kedvezmények és ahol mindez nem használ, a koalíció lép ki a

síkra, hogy hatalmas eszközeinek teljes súlyával nyomja el az ellenséget. Ily harcokban nem ritka, kivált ott, hol egyik koalíció a másikkal áll szemben, hogy nincs győző, hanem csak legyőzött és végre oly megállapodás jön létre, mely a kölcsönös érdekkörök tisztelgetését előzi elő. De ahol a küzdők ereje egyenlőlen, hol nap és szél nem oszlik meg egyenlően, ott a harc többnyire a győngébb teljes vereségével, végkimerülésével végződik.

Belium omnium contra omnes ez, harc, mely nemzetközi s nem lehet csodálni, hogy nemzetközi védelmi eszközökön kezdenek gondolkodni s hadijogot akarnak teremteni a nemzetközi gazdasági harc számára. Az első kísérlet a brüsseli konferencián történt, hol a cukortermelés védelméről volt szó; de érthető, hogy ennél nem állhattak meg, hogy a törekvések mindinkább általánosodnak. Erre nézve az indítvány orosz részről indult ki és remélünk szabad, hogy behatárolható időn belül gyakorlatilag ki fog alakulni. A eszelekvésnek legelső sohan a nagy trustók ellen kell irányulni, melyek azt a veszélyt rejtik magukban, hogy Európát gazdasági tekintetben Amerika gyarmatává nyomják le. A trustók olyan harcászok, melyeket a dinamittal egyenlőnek kell tekinteni és mint a dinamitot, a meg nem engedett fegyverek közé kell őket sorozni.

Goluchowski gróf már évek előtt rámutatott az Amerika felől fenyegető gazdasági veszedelmekre és államférfiúi éleslátással hangsúlyozta az európai államok egyesülésének s közös védelmének szükségességét. Megelégedéssel tapasztalhatja most, mily helyesen ítélte meg a dolgokat s mily találó volt előrelátása és ma minden látzat arra mutat, hogy abban az elégtételben lesz része, hogy eszméit megvalósulni látja.

A délvidéki kivándorlási kongresszus.

— július 31.

Multkor közöltük a Temesvárot augusztus 10. és 11-én tartandó Délvidéki kivándorlási kongresszus rendező-bizottságának lelkes fölhívását, most pedig adjuk itt a kongresszus részletes programját, amely a következő:

Első tárgya a kongresszusnak: a Délvidék különféle irányú kivándorlási mozgalmait általános ismertetése, a kongresszusi iroda által összegyűjtött statisztikai adatok bemutatása, a kivándorlási mozgalom főbb okainak megjelölése és új kivándorlási törvény javaslása; előadó: de Pottere Bruno.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Nyugalomban.

Esett az eső, a parton nem igen járt más, csak akinek dolga volt, mint hajósok, kátrányos ponyvakabátban; az állóbarkákon néhány halász várta a jó szerencsét, hogy jön-e valamely vevő, aki estére halat akar főzteni, egyébként igyekezett mindenki bebujni fődél alá. A vízpart rendez ácsorgói, akik naphosszat el tudják nézni a folyó tetején levő életet, szintén elvonultak valamerre, némely része a hid aljába vonult s ott pipázott. A partnak is megvan a maga községe, a nagy hajógazdától, kormányoson és hajólegényen át a napszámosig s azon át a csavargóig, aki mindig csavarog, de soha máshol nem csavarog, csak a parton. A víz huzza talán ide az embereket. Vannak a gyereksavargókban is partiak, akik a víz szélén élnek s a hidak vasai közé másznak aludni, de még nem esett le egy sem. Van a megleltjei között egy óriás, hatalmas testű ember, ez még nem volt büntetve, rendőri vétke sincs semmi, az isten is a becsületes,

erős dolgra teremtette, ám ő ezt nem teszi, hanem csak lebzsel a partszélen és nyomorúságban neveti át az életet, mert különben mindig jó kedve van neki. Különös alak a zsákoló is, az a munkás, aki a dolgok egyik legerősebbjét végzi. Ha úgy van a tél, hogy sokáig tart a hideg s nehezen nyílik ki a folyó a jég miatt s így nem mozognak a hajók: a zsákoló komor, mert nincs kereset, amit pedig télire eltett volna, már elfogyott. Ez szomorú. Ha azonban szólnának neki, hogy im, volna egy kis kerti föld fölászni való, a kínálást tűnődve fogadná a zsákoló ember, mert neki az egészen különös, hogy ő földet ásson, mikor ő nem földmunkás, hanem zsákoló. Ő a vizekhez tartozik s nem a földekhez. S bár a tavaszi puha földet megforgatni nem is munka ahhoz képest, amit a parton végez: nem áll bele. Nem lehet.

Hát sok különféle emberek vannak. De most épp, mivelhogy esik az eső, nem láthatók, mert elbujtak, ahová tudott. A táj abban a ködben van, amit az eső ver, a kőpart oldalai kifényesednek, a gyárkérményből aláfelé omlik a füst, a vasuti hidon a maga finom, előkelő kotyogásával átszalad a keleti futár vonat, az ablakból néz le egy törökforma nagyszomorúan: ennek a feje

gondolkozhat most a piros sípkában eleget azokról az időkről, mikor még eme tájakon a Hobjárt basa parancsolt.

Mindegy no. A vonat elvonult s hogy valami mégis vonuljon, egy nagy darab emberi szürkeség vonul föl a partra. Egy ember, aki a szerföltött nagy eszímákban kényelmesen áll. A vállán szür, azok közül való, miket rosz időkben szokás használni. A posztó belseje már lekopott, csak éppen az alya van meg, az olyan rovátkos szövés, mint a zsákvászóné. Pedig a szüirt nem igen szokás kefélni, az csak úgy magától kopik és ezen idejét nevezve, jó régi lehet már ez a szür.

Továbbá olyan ismerős. Zöld posztó van reá varrva initt-amott, ami azt mutatja, hogy nem a mostani időktől való. Amint hogy az embernek, aki benne van, a haja nyírása sem a mai forma. Az ember ősz hajai hosszúra vannak eresztve és szélesre, mint már ez az egyiptomi sphynxnek is a szokása volt. Ez is ismerős, valahonnan ismerős, nemkülönben a kalap, amelyet e hajak tetejében visel az ember... Végül nagy örömmel kiderül, hogy nini: — Hiszen ez az Imre!

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok 599—x.8

ATKÖLTÖZÉS MIATT ELADOM ÖSSZES ÁRUKÉSZLETEMET MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAK

MELLETT.

KOVÁCS • GEDEON

úri-, fiu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Felöltök.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltök és kabátok.

A „Hivatalos Melléklet“ 172. számával.

- Az osztályok előadásai a következők:
1. Állattenyésztés fejlesztése. Előadó: Pirkner János állattenyésztési főfelügyelő.
 2. Mezőgazdasági kultúra emelése, növénytermelés, talajművelés. Előadó: Nagy György, kirtan., Temesvármegye gazdasági tanácsosa.
 3. Mezőgazdasági iparnövények termelése, új mezőgazdasági iparágak fejlesztése. Előadó: Zorád István, az „O. M. G. E.” ipari szakosztályának titkárja.
 4. Házi-, kézi- és gyáripár fejlesztése, kisiparosok helyzetének javítása, új iparágak és gyárak alapítása. Előadó: Kulinyi Zsigmond, a szegedi és Mága János, a temesvári kereskedelmi és iparkamara titkárja.
 5. Gazdasági termények értékesítése, közös beszerzés; a fogyasztási, értékesítő, feldolgozó, termelő és biztosító szövetkezetek fejlesztése. Előadó: Laehne Hugó, az aradvármegyei g. e. igazgatója.
 6. Mezőgazdasági hitel szervezése, takarékpénztárak reformja, központi hitelintézetek decentralizálása, uzsoratórvény szigorítása, kisgazdák váltóképeségének megszigorítása. Előadó: de Pottere Bruno, a temesvárm. g. e. ügyvezető titkárja.
 7. Birtokpolitika, örökösödési törvény revíziója, adóreform, munkásokvetítés. Előadó: Marton Andor, a torontálvármegyei g. e. ügyvezető titkárja.
 8. Telekkönyvek rendezése, tagosítás, végrehajtási törvény revíziója. Előadó: Dittrich József nyugalmazott telekkönyvvezető.
 9. Gazdakörök alakítása, gazdasági előadások, ismétlő tanfolyamok rendezése, a Délvidék gazdasági és kulturális testületei állandó választmányának szervezése. Előadó: Blaskovics Ferenc országgyűlési képviselő.
 10. Nemzeti műveltség fejlesztése, Délvidéki Nemzeti Szövetség szervezése, mértékletességi egyetiek alakítása. Előadó: dr. Tótkés István.
 11. Közigazgatás reformja, kapcsolatban a kivándorlási kérdéssel. Előadó: Pattyanoszky Elek országgyűlési képviselő.
 12. Ingyen jogszolgáltatás, békebiróságok szervezése. Előadó: Niamessny Mihály dr. főügyész.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 12 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/6-tól 12-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Augusztus 2-án. Könyvnyomdások Gutenberg-ünnepélye az Ellmer-féle vendéglőben.
20-án. A „Harmonia” férfialkór hangversenye a kaszinóban.

— **Személyi hir.** Bethlen Miklós gróf főispán ma hivatalos ügyekben elutazott Nagybeeskerekéről.

Csakugyan az: az Imre. A vén vénység, egy különös tanyai teremtes, hozzáfogható itt a környéken nem igen van. Különös szokásai, sajátosságai vannak, az életmódja is különös, sőt még az is különös, hogy egyáltalán él és miből él. Hogy hol született, fiatal korában mit mivel s mivel foglalkozott, azt nem tudja megmondani senki. Ő maga talán megmondhatná, de nem mondja. Beszélhetne volna, mert módjában állott: sokáig szolgált kocsisként a tanyában. De ő az emberekkel soha szóba nem állott, barátai és ismerősei nem voltak, csak a lovaival beszélt olykor. Különben agglégény volt akkor is, ami tanyai emberben ritkaság: ott minden zsák meg szokta találni a maga foltját. Az asszonynevet nem is állhatta. A lányféléit számba sem vette, ha pedig a cselédségből valamely öregebb asszony szólt hozzá, akkor megszólalt s úgy káromkodott, mind a jégeső. Ha évés idején nőcselédet küldtél érte, hogy hívja ebédelni, oly düh fogta el, hogy nem ment be az ebédhez, inkább nem evett.

Fődel alatt nem hált, egy-kétszer próbálta, mert a szemére vetették, hogy jó kocsi az istállóban szokott hálai a lovai mellett. De nem bírta ki. Azt mondta, úgy érzi, hogy megfojtja a falak közt a levegő. Az udvaron aludt, vagy a szénaboglya tövében. Ha esett az eső, belefeküdt a kocsi alá, a négy kerék közé. Mindössze ebből lehet gondolni, hogy pástorember lehetett fiatal korában, még a régi időkben, mikor megvoltak a rideg gulyák, mik télen át sem kerültek fődel alá. Legfeljebb, ha éjszakára karámba csapattak. Elég hosszú ideig szolgált a lovak mellett. Ez idő alatt, leginkább a cselédasszonyok gunyolódásai miatt, többször felkőszönt a szolgálattal, de azután csak megnyugodott. Egy ízben a felkőszönés után el is ment, de nem telt bele egy

hét, visszaöködött a tanyába s beállított komoran az ereszet alá e szóval:

— Ha köllök, visszagyűhetök.
Mignem azután csakugyan elment. Azt mondta, hogy ő most már többet nem szolgál senkinél sem. Elég volt a robotból. Az ur-féle is abbahagyja a munkát, ha megöregszik. Ő utána senki semmiféle siratást ne tegyen (no hisz...), mert ő így is, úgy is megél, nem azért dolgozott eddig, hogy elherdálta volna, amit keresett.

Ennek van öt vagy hat esztendeje. Azóta Imre mint magánzó él, illetve, hogy úgy mondjuk: Imre mint öltepénzes folytatja működését. Mert van neki egy kevés pénze, lehet olyan hét-nyolcszáz körül való. Lehet, hogy van közte egy kevés örökség, lehet hogy van közte talált pénz (az uton az talált pénzt, aki sokat jár az uton), de az is lehet, hogy mind csupa keresmény, mert lehetett már bizonynyal hatvanöt éves, mikor nyugalmába vonult. Ezek a pénzei ki vannak adva a tanyák között kamatra és a hetven pengőt értük Imre interesben évente bekapja. A többi számítás azután igen egyszerű. Kint a tanyák közt Imre tíz pengőt fizet egy esztendőre lakásért. Nem nagy pénz ugyan, de még így is sok, mert hiszen úgy sem hál fődel alatt s az egész lakást csak rend okából tartja, hogy el lehessen rakni benne némi egyetmását, subát, fehér ruhát, bográcsot, mert olykor főz meleg ételt is. No a megmaradt 60 frtból pedig havonta jut neki 5 pengő, ami éppen elegendő, mert ha télen drágább is valamivel az étel, nyáron olcsóbb a gyümölcs. Ami a ruhát illeti, ruha talán aligha fog kelleni neki az életben, mert bolond az, aki nyáron csizmában jár, de még bolondabb, aki egész nyáron át télire nem tudja a csizmáját megreperálni.

Igy él Imre és jár-kei a világban, előre-hátra

— **A városi hivatalok megvizsgálása.** Dr. Grandjean József polgármester tegnap befejezte a szokásos hivatalvizsgálatokat. A polgármester az összes városi hivatalokat behatóan megvizsgálta s legnagyobb részben mindenütt rendet tapasztalt. A vizsgálat során fölmerült egyes kisebb hiányok dolgában a szükséges intézkedéseket meg fogja tenni.

— **Magyar név.** Schmidt Géza torontáljózseffalvai lakos, ügyvéd, a belügyminiszteriumnak engedély alapján vezetőnévét „Szentiványi”-ra változtatta át. — Goldstein Janka nagybeeskereki születésű budapesti lakosné nevével belügyminiszteri engedéllyel „Arányi”-ra változtatta.

— **A megyei tisztviselők engedély nélküli távozás.** Dr. Dellmanics Lajos alispán többször tapasztalta, hogy egyes megyei tisztviselők, valamint hozzájuk beosztott segéd- és kezelőszemélyzet hivatali székhelyüket, járásuk területét napokra elhagyják anélkül, hogy erről neki, illetve közvetlen felelősöküknek jelentést tennének és illetve az ilyenü távozásért engedélyt nyertek volna. Az alispán most rendeletileg figyelmezteti az összes tisztviselőket, hogy a m. szerv. szabályrendelet idevonatkozó rendelkezéseit szigoruan betartsák, illetve betartassák, mert ellenkező esetben kénytelen lenne a megtorló intézkedéseket folyamatba tenni.

— **Változások az ügyvédi karban.** A szegedi ügyvédi kamara elnöksége közli velünk a kamara területén történt személyi változásokat. A kamara lajstromába felvették a következő ügyvédek: Dr. Vadász Armin N.-Szt.-Miklós, dr. Paesa János Nagyikinda, dr. Sinoros Szabó Sándor Szentés, dr. Lakos Imre Szentés, dr. Rainer Ágoston Szeged, László Gyula Szeged, dr. Draxler Bruno Nagyikinda székhelyivel. Töröltettek: Dr. Matéfy Ferenc Szentés, Ofner Jakab Nagyikinda, dr. Raffinger Sándor Módos (önkéntes lemondás), dr. Becker János Nagylak, dr. Adler Dezső Nagyikinda és dr. Szüts Andor Szeged (elhalálozás indokából). Dr. Becker János elhunyt ügyvéd irodájára dr. Bakos Ede Ödön nagylaki, dr. Adler Dezső elhunyt ügyvéd irodájára dr. Schwarcz József nagyikindai és dr. Szüts Andor elhunyt ügyvéd irodájára pedig Pálffy Sándor szegedi ügyvéd lett gondnokul kirendelve.

— **Lenau rokonát keresik.** Suter Károly Frigyes mური (Schweiz, Kanton Aargau) egyetemi tanár levelezőlapot irt a temesvári főkapitányságnak, melyben strehlenau Nimbsch Miklós, költői néven Lenau rokonai iránt érdeklődik. Mivel a rég elhunyt költőnek Temesvárott rokonai nincsenek, a rendőrség Csátád község előljáróságának küldötte meg a levelezőlapot.

— **A villamos műszerek biztosítása.** A vármegyeház egészenel tudvalevőleg az ott elhelyezett több ezer korona értékű villamos transzformátort és árammérőt a pusztulás fenyegette s csak az mentette meg, hogy a tűz nem terjedt át a vármegyeház másik részére, ahol a transzformátor

el van helyezve. Ebből okulva, a villammű vezetője most javaslatot terjeszt a városi tanácshoz, hogy a városban elhelyezett összes villamos műszereket, transzformátorokat, árammérőket stb., a város tízezer koronára biztosítsa, nehogy valamely újabb tűz vagy más veszedelem bárhol is elpusztítsa a műszereket s ebből a városra kár haramoljon.

— **Mentőkészülékek a Bégánál.** A Bégán tudvalevőleg van két mentőcsónak, a melylyel az esetleg bajba kerülő embereket a vízből kimentik. Ez a két csónak azonban nagyon hiányos felszerelésű s ezekkel a mentés legtöbb esetben kétséges. Reitter Oszkár rendőrkapitány azért előterjesztést tett a városnak, hogy mindegyik csónakot szerelje föl egy-egy ötméteres mentőrudal és azonkívül kauszuk mentőgyűrűvel. Miután a dolog most a furdőszezon alatt különösen aktuális és sürgős, dr. Grandjean József polgármester nyomban intézkedett, hogy a két csónakot a mentőkészülékekkel felszereljék.

— **Korn Arthur visszavonulása.** A „Grosskikindaer Zeitung” szerkesztője, Korn Arthur, visszalépett az említett lap szerkesztésétől és azt valami id. Hesz J. nevű egyénnek adta át, magapedig kiadótulajdonosként szerepel. Korn ugyaltalán megunta az ujszzerkesztés babérjait és úgy véli, hogy sokkal praktikusabb és kényelmesebb a kiadói titulus. Ami azonban ennek az anyagi oldalát illeti, az sem kecsesgetheti valami nagy reményekkel, mert a lapban az ujdonságok előtt jó kövér betűkkel a következő olvasható: „Nagyon sokan vannak nagyrabesült olvasóink között olyanok, akik még nem küldték le az előfizetési díjakat. Felkérjük ennél fogva őket, hogy mielőbb tegyenek eme kötelezettségüknek eleget”. Eszerint a lapjából még sem lehet neki oly busás haszna, mint ahogy ő hangoztatja. Ez a körülmény mindenestre örvedetes, mert arra enged következtetni, hogy a délvidék hazafias német lakossága nem akarja követni Kornt és lapját a pangermán izgatás utján.

— **A villammű vezetője itthon.** Beck Gyula, a városi villammű vezetője ma érkezett szabadságáról, amelyet Karlsbadban töltött és holnap átveszi hivatalát.

— **A locsolás.** A belvárosi lakosság tudvalevőleg állandóan panaszkodott az ellen, hogy nyáron a Hunyady-utcában a kövekből és az aszfaltból kisugárzó hőség miatt alig lehet végig menni, sőt ez a hőség az esti korzót is megrontja. Dr. Grandjean József polgármester, hogy a panaszt orvosolja, már napok óta tárgyalt Kühn János tüzoltó-paranesnokkal, hogy a mostani alkalmatlan locsolás megváltoztatásával hatásosabban lehessen öntözni az utcákat. Erre nézve több kísérletet tettek s az egyik be is vált. E szerint a locsoló kocsi kézi szivattyút alkalmaznak, amely az öntöző gummicsőbe vizet hajt s ez hatalmas vizsugárt bocsát ki. Így gyorsan és

szemléldőve és nézdegélve, nem ismerve sem bort, sem dohányt, sem ágyat, sem fődelet, egészségében azonban eléggé teljes A. tanyákon olykor utjai vannak, beszédni a kamatokat, azonfelül pedig csak sétálgat és ott pihen le, ahol éppen a kedve legjobban tartja. Majd egyszer úgy ott, ahol lepihen, csak el is pihen végkép és senki sem fogja keresni, hogy hová lépt, hová tűnt, miért nincs még mindig a föld fölött. Akikhez az interesért jární szokott, azok alighanem panaszkodnak majd felőle, hogy ugyan miért nem jön már?

Ez azonban csak később lesz. Imre most még itt van, fehér hajával, piros képevel s a köpart korlátfalára dőlve nézi a vizet azon kalapból, amely már 30 éves, azonban igen híres mester csinálhatta, mert még ma sem eresztí által az esőt. Nyilvánvaló, vagy ha az nem is, de valószínű, hogy Imre azért jött be a városba s azért haladt ide az esőben ki a partra, hogy megnézze a vizet. Mert az úgy van, hogy azt olykor mindeneknek meg kell nézni, nélkülük nem lehetnek el az emberek. Így van-e ez? Megkérdezzem-e tőle, hogy csakugyan úgy van-e? Minek? Jobb nem szólni, mert úgy lehet, talán nem is felelné rá. Messziről kell nézni az ilyesmit, mint a képet szokás.

Majd itten kinézi magát kissé az öreg és a szemét legelteti mindazon, amit e halkan omló tömegek mutatnak. Estére lehever valahol, talán a vashid alatt, vagy talán a régi udvar felé tart éjszakára, ahol éveken át pihent a kocsi cserénye alatt. Reggel korán már haladt kifelé. Ha az embernek kocsival arra volna utja, bizonynyal ott találná, amint a gyalogcsapáson bandukol. És mikor a kocsi vele egy irányba ér, félre is fordítaná a fejét, hogy ne kelljen köszönni.

Tömörkény István.

hatásos
nősen a
többször
fogja és

juniusban
idő óta s
földoldot
a közlegel
nyitnak.

öntözése e
volt. A vá
a kertet l
mutakozá
az eddigi
böl öntöz
hasznára

éjjel letá
éves és
csavargó
orvosi viz

Szent-Istvá
kir. állam
szerint S
magy. ki
Oderberg
állomásra
vasutak al
nak kizár
nézve ugy
Budapest
nak ki. E
napjain, a
reggeli órá
hoz (exp
A menett
módon, n
számítva,
éjjel előtt
ban, hogy
tus hó 20-
utazás e-e
szakításnak
gyermekek
délyeztetit

* A T
meg előada
visszakap
ugyanis m
desét áttett
este játsza
szintén igé
ség tömege
az első sor
asztaloknál

* A k
gátása. A
mely a vil
nagy város
barátokat
olyan bizá
lyek az áll
találó és
alkalmas
lyokon. De
állandónak
A baj nem
nem voltár
természetbe
tanár arra
gyökeres
szerelem
buzgón gy
okokat, me
gyógymódj
séget folyto
lést az isko
ságra is bel
csak a nagy
meg, de a
lenével és
nyujt. Amit
sikerülne, a
ségüknel fo
el. Olyan va
alkotásán,
dolemben
meg — szí
perronon let
jöhet idejé
is, hogy ma
meg a köz
sága, ügyetl
gyarlósága
például, hog
zetet ajánl
közben és a

hatásosan meg lehet öntözni az utcákat s különösen a Hunyady-utat naponként kétszer, esetleg többször felöntözik, úgy, hogy az a port is fel fogja és a hőséget is enyhíti.

— **A sertés-zár feloldása.** A sertésvész miatt júniusban elrendelt sertés-zárt, miután huzamosabb idő óta sertésvész nem fordult elő, a város most föloldotta. Ezentul ismét kihajthatók a sertések a közlegelőre és a sertés heti vásárok is megnyílnak.

— **A kaszinó kert öntözése.** A kaszinó kert öntözése eddig meglehetősen célszerűtlen és hiányos volt. A városi hatóság most kísérleteket tesz, hogy a kert hordókból öntözzék, ami célszerűbbnek mutatkozik. Ha a kísérletek megfelelnek, akkor az eddigi öntözési módot abbahagyják s hordókból öntözik a kaszinó kert, ami a növényzetnek hasznára fog válni.

— **Letartóztatott leányok.** A rendőrség az éjjel letartóztatta Begrel Anna istvánföldi 18 éves és Jochem Magdolna szerbíttebe 18 éves csavargó leányokat. A két leányt kihallgatás és orvosi vizsgálat után a kórházba vitték.

— **Mérsékelt áru menettérti jegyek kiadása Szent-István ünnepnap alkalmából.** A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint Szent-István ünnepnap alkalmából a magy. kir. államvasutak, valamint a Kassa-Oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával mind a három kocsiszállyra nézve egy a gyors, mint a személyvonatokon Budapestre mérsékelt áru menettérti jegyek adnak ki. Ezen jegyek folyó évi augusztus hó 16—20. napjain, az utóbbi napok azonban csak a reggeli órákban valamennyi személyszállító vonat-hoz (expresz vonatok kivételével) fognak kiadni. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, a visszautazást legkésőbb az 5. napon éjjel előtt meg kell kezdeni, megjegyezvén azonban, hogy a visszautazás legkorábban csak augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszautazás esetén a jegyek érvénytelenek. Utmegszakításnak sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyerekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

Irodalom.

* **A Tarka Szinpad** tegnap este nem tartotta meg előadását a színházban s aki jegyet váltott visszakarta a pénzt. A társulat vezetősége ugyanis meggondolta a dolgot s a szinpad működését áttette a kaszinó kertbe, ahol már ma este játszani fognak. A második előadás műsora szintén igen érdekes s bizonyos, hogy a közönség tömegesen lepi el a kaszinó kertet. Helyárok: az első sorban levő asztaloknál 2 korona, a többi asztaloknál 1 korona, elkülönített állóhely 40 fill.

* **A közúti villamos vasúti elgázolásokról meg-gáltása.** Az a sok megrendítő elgázolási eset, mely a villamos vasutak meghonosítása óta a nagy városokban történik, a gondolkodó emberbarátokat üdvös törekvése bírta. Céljuk volt olyan biztonsági intézkedéseket kitalálni, amelyek az állandó veszedelmet elhárítanák. Sok fel-találó és forgalmi szakember törte már a fejét alkalmas mentőkészülékekre és óvó rendszabá-lyokon. De hiába volt fáradozásuk, megmaradt állandónak a villamos vasúti balesetek veszedelme. A baj nemcsak technikai okokból származik, hanem voltaképpen mélyen gyökeredzik az emberi természetben. Ezért jutott Vándory József fővárosi tanár arra a gondolatra, hogy ezen a bajon gyökeres módon csak megfelelő nevelési rend-szerrel lehet segíteni. Sok évi megfigyelés és buzgón gyűjtött tapasztalatok föltárták azokat az okokat, melyek megszüntetése a baj egyedüli gyógymódja. Megfelelő neveléssel kell az emberi-séget folytonos védekezésre előkészíteni. E neve-lést az iskolában kell kezdeni, hogy már az ifju-ságba is beleneveljük az óvatosságot, ami nem-csak a nagyvárosi forgalom veszedelmei ellen véd meg, de a mindennapi élet száz meg száz vélet-lenével és veszedelmével szemben is biztonságot nyújt. Amit pedig ily természetes uton elérni nem sikerülne, azt Vándory József éppen egyszerű-ségüknél fogva kitűnő technikai javaslatokkal éri el. Olyan változtatásokat ajánl a villamos kocsi-k alkotásán, melyek lehetővé teszik, hogy a vesze-delemben forgó ember akár önmagát mentheti meg — szinte ösztönszerűen — akár pedig a perronon levő egyik-másik utas vagy kocsi vezető jöhet idejekorán segítségére. Módotok ajánl arra is, hogy maga a kocsi szerkezete akadályozza meg a közönséget abban, hogy saját tudatlan-sága, ügyetlensége vagy gondatlansága, szóval: gyarlósága folytán jusson veszedelembe. Így például, hogy egyet említsünk, elmés ajtó szerke-zetet ajánl, mely lehetetlenné teszi a menet-közben és a meg nem engedett oldalon való fel- és

leszállást a kalauz akarata ellenére. Vándory József javaslatait mindenütt figyelemmel és helyesléssel fogadták. Ez indította arra, hogy világosan megirt füzetben adja ki javaslatát. Munkájának címe: „A villamos vasúti elgázolásokról meg-gáltása. Javasl-at a nagyközönség mihez tartására”. Vándory József ezt a javaslatot Európa több kormányának és nagyobb városainak előterjesztette, ahol az elismeréssel és érdeklődéssel találkozott. A por-osz államminiszter köszönő levélben tudatta, hogy a javaslatot részletes tanulmány tárgyává téteti. Az aktuális javaslatot tartalmazó füzet, melyhez magyar- és német kiadásban minden könyvkeres-ke-dés útján Toldi Lajos könyvkereskedéséből (Budapest, II. Fő-utca 2.) 1 koronáért megszerez-hető.

TÖRVÉNYSZÉK.

Tárgyalási sorrend a nagybecskereki kir. törvényszéknél.

Bűnügyi tárgyalások augusztusban.

Augusztus 5-én.

Stefanovics Markó, Farkas Teréz lopás büntette.

Augusztus 19-én.

Gulyás Mátyság hatóság elleni erőszak; Pálinkás György súlyos testi sértés.

Augusztus 21-én.

Gagits Dusan súlyos testi sértés; Turinszky Dusan hatóság elleni erőszak; Szabó András, Zsurkica Jován lopás.

Augusztus 23-án.

Breitkopf Kálmán közösen elleni kihágás; Naszlicsin Pál s társai polgárok választási joga elleni vétség.

Augusztus 25-én.

Kosztics Sándor, Karagvenov Iván könnvü testi sértés, Bogdán Dusan, Gerbon György, Gerbon Györgyné, Gorán Krisztáné, Norisán Julea becsületsértés vétsége; Nenadov Steván sikkasztás vétsége; Petri Konrádné, Goszmann Krisztiáné, Gesztrics Krisztiáné, Budó Józsefné, Berkovics Ferenc súlyos testi sértés; Szohl Fülöp lopás vétsége; Radoszav Filip magánlak és becsületsér-tés, Krämer Péterné rágalmazás.

Augusztus 26-án.

Watzter Gyula súlyos testi sértés büntette; Buza Todor és társai polgárok választási joga ellen elkövetett vétség.

TÁVIRATOK.

Darányi miniszter Temesvárott.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Temesvárról jelentik, hogy Darányi Ignác földmívelési miniszter augusztus 30-án odaérkezik a méhészeti kongresszusra

A spanyol régenskirályné Bécsben.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból jelentik, hogy XIII. Alfonz spanyol király édes anyja, Mária Krisztina volt spanyol régenskirálynő ma délelőtt San Sebastiánból elutazott Bécsbe. A spanyol király körülbelül a határig elkiséri édesanyját.

Az angol koronázás.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból jelentik, hogy a király állapota teljes megnyugvással tölti el a környezetét a koronázásra nézve. A király a koronázás után Skóciába De-Talba megy.

Német és oláh mezei munkások harca.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Temesvárról táviratozzák: A dentai pusztán a német és oláh mezei munkások összeshálokoltak, ami annyira elmergesedett, hogy az oláh munkások revolverrel lövöldözni kezdtek. A lövöldözés közben heten súlyosan megsebesültek. A rendet a csendőrség állította helyre. Az ügyészség a vizsgálatot megindította.

Letartóztatott gyermekcsábító asszonyok.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Azokat a gyermekcsábító asszonyokat, akiket a rendőrség szabadon bocsátott, az ügyész-ség rendelkezésére újból letartóztatták.

30 évre elítelt képviselő.

Budapest, július 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A maffia-pörben bérnyilkossággal vádolt Palizzolo volt olasz képviselőt az esküdt-szék verdiktje alapján a bíróság harminc évi börtönrre ítélte.

Budapesti gabonatózsde.

Budapest, 1902. július 31.

A készruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilos	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	6	76	7.05	80	8.10
Pestvidéki	6	76	7.60	80	8.10
Bánsági	6	76	7.45	80	0.—
Bácskai	6	76	7.60	80	0.—

Rozs	kilos	6.05		6.20	
		6.05	6.20	6.05	6.20
elsőrendű	6	60—62	5.75	5.95	5.95
másodrendű	6	62—64	5.35	5.55	5.55
Árpa	6	64—66	0.—	0.—	0.—
égetni való	6	39—41	6.90	7.15	7.15
Zab	6	—	0.—	0.—	0.—
Tengeri ó	6	—	0.—	0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, július 31. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén élénkebb forgalomra az árak szilárdabbak. A déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza októberre	6.63—6.64
„ áprilisra	6.98—6.99
Rozs októberre	5.74—5.75
„ áprilisra	6.04—6.05
Tengeri augusztusra	4.65—4.66
„ májusra (1903.)	4.90—4.91
Zab	5.25—5.26
Repce	11.25—11.35

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1902. május hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:
Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 38 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 30 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:
Módosra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunára: reggel 3 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 30 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Karlova—Nagykikindára: reggel 6 óra 7 p.

Nyiltér.*)

Évenkénti előállítás 39 millió szelencze.

NESTLE

gyermekliszt.

Teljes táptalék

csecsemők és gyomorbetegség számára

legjobb tejes tejet tartalmaz.

Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

(905-127)

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

